

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo financí ČR, dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, oznámilo vydání Českých účetních standardů, které byly zveřejněny ve finančním zpravodaji č. 11-12/2003 a na internetových stránkách MF ČR.

Změny Českých účetních standardů pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovny byly vydány a jejich vydání byla oznámena ve

- Finančním zpravodaji č. 12/2004 část 2 ze dne 31. prosince 2004
- Finančním zpravodaji č. 7/2009 ze dne 31. prosince 2009
- Finančním zpravodaji č. 1/2014 ze dne 31. prosince 2013
- Finančním zpravodaji č. 5/2015 ze dne 7. prosince 2015

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro pojišťovny")

1. Cíl

Cílem těchto Českých účetních standardů (dále jen "standardy") je v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovny, ve znění pozdějších předpisů, stanovení postupů účtování a popis účetních metod včetně konsolidace účetní závěrky za účelem docílení souladu při jejich používání pojišťovnami.

2. Obsah

Číslo	Název
201	Účty a zásady účtování na účtech
202	Otevírání a uzavírání účetních knih, závěrkové a podrozvahové účty, vnitropodnikové účetnictví pojišťoven
203	Pohledávky z operací přímého pojištění a z operací zajištění
204	Předepsané hrubé pojistné
205	Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění (včetně položky F. pasiv rozvahy)
206	Náklady na pojistná plnění
207	Technické rezervy v neživotním pojištění a v životním pojištění
208	Vlastní kapitál
209	Cizí kapitál a závazky, s výjimkou technických rezerv (viz standard č. 207) a položek F., G.I. a G.II. pasiv rozvahy (viz standard č. 205)
210	Investice
211	Investice životního pojištění (položka D. aktiv rozvahy)
212	Pořizovací náklady na pojistné smlouvy (včetně položky G.II. aktiv rozvahy, popřípadě položky C.IV. aktiv rozvahy)
213	Náklady a výnosy

214	Pojišťování vývozních úvěrových rizik se státní podporou u exportních pojišťoven
215	Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla u České kanceláře pojistitelů (Garanční fond, hraniční pojištění, jiná činnost Kanceláře)
216	Zákonné pojištění (např. § 29 zákona č. 168/1999 Sb., vyhláška č. 125/1993 Sb., popřípadě další případy)
217	Dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek (s výjimkou nemovitostí - viz standard č. 210)
218	Ostatní aktiva (zásoby aj., hotovost na účtech a v pokladně, dlužníci/pohledávky; s výjimkou standardu č. 203)
219	Inventarizační rozdíly
220	Zúčtování daní a dotací (včetně položek III.9., III.14. a III.15. výkazu zisku a ztráty) - daň z příjmů, odložená daň, daň z přidané hodnoty aj. nepřímé daně
221	Ostatní zúčtovací vztahy (zaměstnanci, instituce sociálního zabezpečení nebo zdravotního pojištění, popřípadě jiné s výjimkou standardu č. 220)
222	Přechodné účty aktiv a pasiv (s výjimkou odložených pořizovaných nákladů na pojistné smlouvy - viz standard č. 212)
223	Konsolidace účetní závěrky

Český účetní standard č. 201

Účty a zásady účtování na účtech

Základní ustanovení o účtech a zásadách účtování na účtech, směrné účtové osnově, účetních knihách a jejich otevírání a uzavírání, způsobech oceňování a použití účetních metod, sestavování účetní závěrky, inventarizaci majetku a závazků stanoví zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon"), a vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "vyhláška").

Český účetní standard č. 202

Otevírání a uzavírání účetních knih, vnitropodnikové účetnictví pojišťoven

1. Otevírání a uzavírání účetních knih

1.1. Otevírání účetních knih

1.1.1. Účty hlavní knihy se otevírají účetními zápisy. Stav (zůstatky) jednotlivých rozvahových účtů (položek aktiv a pasiv) na účtu Konečný účet rozvažný musí navazovat na stavy jednotlivých rozvahových účtů (položek aktiv a pasiv) na účtu Počáteční účet rozvažný.

1.1.2. Účetními zápisy na vrub účtu Počáteční účet rozvažný a ve prospěch příslušných nově otevíraných účtů pasiv a účetními zápisy ve prospěch účtu Počáteční účet rozvažný a na vrub příslušných nově otevíraných účtů aktiv se zaúčtují jejich počáteční zůstatky.

1.1.3. Zisk je zaúčtovaný ve prospěch, popř. ztráta je zaúčtovaná na vrub účtu Konečný účet rozvažný; při otevírání účtů hlavní knihy se zisk zaúčtuje ve prospěch, popř. ztráta na vrub účtu Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení v účtové skupině Výsledek hospodaření se souvztažným zápisem na vrub (zisk), popř. ve prospěch (ztráta) účtu Počáteční účet rozvažný.

1.1.4. Stav (zůstatek) účtu Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení se vyrovná po schválení návrhu na rozdělení zisku, popř. na úhradu ztráty příslušným orgánem pojišťovny:

1.1.4.1 v případě zisku účetními zápisy ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny Fondy ze zisku a výsledek hospodaření minulých účetních období, popř. ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině Ostatní závazky,

1.1.4.2. v případě ztráty účetními zápisy na vrub příslušných účtů účtové skupiny Fondy ze zisku a výsledek hospodaření minulých účetních období, popř. na vrub příslušného účtu v účtové skupině Ostatní pohledávky.

1.2. Uzavírání účetních knih

1.2.1. Účty hlavní knihy se uzavírají účetními zápisy.

1.2.2. Konečné stavy (zůstatky) účtů nákladů se přeúčtují na vrub účtů Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k neživotnímu pojištění nebo Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k životnímu pojištění nebo Zúčtování výsledku hospodaření Netechnického účtu; konečné stavy účtů výnosů se přeúčtují ve prospěch uvedených účtů pro zúčtování výsledku hospodaření. Zůstatky účtů pro zúčtování výsledku hospodaření se přeúčtují podle svého charakteru na vrub nebo ve prospěch účtu Účet zisku a ztráty. Výsledný zůstatek uvedeného účtu se podle svého charakteru přeúčtuje ve prospěch (v případě zisku), popř. na vrub (v případě ztráty) účtu Konečný účet rozvažný.

1.2.3. Konečné zůstatky účtů aktiv se přeúčtují na vrub účtu Konečný účet rozvažný, konečné zůstatky účtů pasiv se přeúčtují ve prospěch uvedeného účtu. Na vrub účtu Konečný účet rozvažný se přeúčtuje rovněž zůstatek účtu Účet výsledku hospodaření (v případě ztráty). Ve prospěch účtu Konečný účet rozvažný se přeúčtuje rovněž zůstatek Účtu zisku a ztráty (v případě zisku).

1.2.4. Na podkladě informací z účtu Konečný účet rozvažný a účtu Účet výsledku

hospodaření se sestaví účetní závěrka.

1.2.5. V podrobnostech uzavírání účetních knih se postupuje takto: 1.2.5.1. Zjišťují se

1.2.5.1.1. obraty stran Má dáti a Dal jednotlivých syntetických účtů,

1.2.5.1.2. konečné stavy (zůstatky) účtů aktiv a pasiv a konečné stavy účtů nákladů a výnosů,

1.2.5.1.3. základ daně z příjmů a daňová povinnost pojišťovny za účetní období (splatná, popř. odložená),

1.2.5.1.4. účetní výsledek hospodaření,

1.2.6. Uzavřou se účetní knihy převodem zůstatků rozvahových účtů (aktiv a pasiv) a zůstatku účtu Účet výsledku hospodaření na účet Konečný účet rozvažný.

1.2.7. Výsledek hospodaření před zdaněním se zjistí jako rozdíl výnosů účtovaných na účtech účtové třídy 6 a nákladů účtovaných na účtech účtové třídy 5 s výjimkou účtů pro daň z příjmů v účtové skupině Zúčtování daní a dotací.

1.2.8. Výsledek hospodaření po zdanění - účetní zisk, popř. účetní ztráta - se zjistí jako rozdíl výnosů účtovaných na účtech účtové třídy 6 a nákladů účtovaných na účtech účtové třídy 5.

1.2.9. Uzavírání účtů v účtových skupinách Technického účtu k neživotnímu pojištění, Technického účtu k životnímu pojištění a Netechnického účtu se řídí těmito pravidly:

1.2.9.1. obraty všech účtů nákladů v účtové skupině Technický účet k neživotnímu pojištění se zaúčtují na vrub účtu Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k neživotnímu pojištění; obraty všech účtů výnosů ve stejné účtové skupině se zaúčtují ve prospěch uvedeného účtu. Výsledek hospodaření zjištěný porovnáním stran Má Dáti a Dal účtu Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k neživotnímu pojištění se podle svého charakteru zaúčtuje na vrub (ve prospěch) účtu Účet výsledku hospodaření.

1.2.9.2. obraty všech účtů nákladů v účtové skupině Technický účet k životnímu pojištění se zaúčtují na vrub účtu Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k životnímu pojištění; obraty všech účtů výnosů ve stejné účtové skupině se zaúčtují ve prospěch uvedeného účtu. Výsledek hospodaření zjištěný porovnáním stran Má Dáti a Dal účtu Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k životnímu pojištění se podle svého charakteru zaúčtuje na vrub (ve prospěch) účtu Účet výsledku hospodaření.

1.2.9.3. obraty všech účtů nákladů v účtové skupině Netechnický účet se zaúčtují na vrub účtu Zúčtování výsledku hospodaření Netechnického účtu; obraty všech účtů výnosů ve stejné účtové skupině se zaúčtují ve prospěch uvedeného účtu. Výsledek hospodaření zjištěný porovnáním stran Má Dáti a Dal účtu Zúčtování výsledku hospodaření Netechnického účtu se podle svého charakteru zaúčtuje na vrub (ve prospěch) účtu Účet výsledku hospodaření.

2. Závěrkové účty a podrozvahové účty

2.1. V účtových skupinách "Účty rozvažné" a "Účet výsledku hospodaření" se účtuje jen v souvislosti s otevíráním a uzavíráním účetních knih.

2.2. V účtové skupině "Účty rozvažné" se doporučuje zřídit syntetické účty Počáteční účet rozvažný a Konečný účet rozvažný. V účtové skupině "Účet výsledku hospodaření" se doporučuje zřídit syntetické účty Účet zisku a ztráty a Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k neživotnímu pojištění, Zúčtování výsledku hospodaření Technického účtu k životnímu pojištění a Zúčtování výsledku hospodaření Netechnického účtu.

2.3. V účtové skupině "Podrozvahové účty" se účtuje o předmětu účetnictví v rozsahu, ve kterém se o něm neúčtuje na rozvahových účtech účtových tříd 1 až 4. V této účtové skupině se účtuje podvojnými a souvztažnými účetními zápisy, za tím účelem se doporučuje zřídit samostatný účet, který plní současně i kontrolní funkci správnosti účtování v této účtové skupině. Na účtech této účtové skupiny se účtují zejména

2.3.1. hodnoty dané pojišťovnou do zástavy (záruky), především majetek v souvislosti s věcnými právy k cizím věcem, tj. zástavním právem, podzástavním právem, věcnými břemeny a zadržovacím právem,

2.3.2. hodnoty přijaté pojišťovnou do zástavy (záruky), především majetek v souvislosti s věcnými právy,

2.3.3. ručení pozdějším majitelům směnky, které vzniklo z titulu indosamentu (převodu) směnky, s výjimkou eskontu, a to od okamžiku převodu do dne splatnosti směnky, a to v souvislosti s účtováním o směnkách v účtových skupinách Ostatní pohledávky a Ostatní závazky,

2.3.4. deriváty v souvislosti s účtováním v účtové skupině Jiné investice,

2.3.5. ostatní podrozvahové hodnoty (např. přísně zúčtovatelné tiskopisy),

2.3.6. dluhy z finančního leasingu, zejména se splátkovým kalendářem, přičemž ve prospěch příslušného podrozvahového účtu se účtuje celkový dluh a na vrub tohoto účtu jeho splácení.

2.4. Účtovou skupinu "Podrozvahové účty" lze rovněž využít ke zjištění (výpočtu) výsledku zajištění v souladu s informacemi požadovanými v § 23 odstavci 2 písm. e) a odstavci 6 písm. d) vyhlášky. Tento výsledek se zjistí v příslušných účtových skupinách s pomocí

2.4.1. pohledávek ze zajištění a dluhů ze zajištění,

2.4.2. předepsaného hrubého pojistného postoupeného zajišťovatelům,

2.4.3. podílu zajišťovatelů na nákladech na pojistná plnění,

2.4.4. podílu zajišťovatelů na tvorbě a použití technických rezerv (hodnota zajištění),

2.4.5. ostatních nákladů a výnosů (např. placené či přijaté zajišťovací provize, podíly na ziscích), popř. aktiv a pasiv, na kterých se účtují účetní případy související se zajištěním.

3. Vnitropodnikové účetnictví pojišťoven

3.1. Formu, organizaci a zaměření vnitropodnikového účetnictví si určí pojišťovna sama vnitřním předpisem.

3.2. Vnitropodnikové účetnictví lze organizovat

3.2.1. přímo v analytických účtech nákladů a výnosů k syntetickým účtům v účtové třídě 5 a 6,

3.2.2. prostřednictvím analytických účtů k syntetickým účtům v účtových skupinách Vnitropodnikové převody pojišťoven a Přechodné účty aktiv a pasiv,

3.2.3. kombinací postupu podle písm. a) a b),

3.2.4. v samostatném účetním okruhu v účtové třídě 8 a 9. Spojovací účty prokazující návaznost mezi účty těchto účtových tříd a účty účtových tříd 5 a 6 si určí pojišťovna sama a uvede je v účtovém rozvrhu.

4. V účtové skupině "Vnitropodnikové převody pojišťoven" se účtují vnitropodnikové náklady, tj. náklady vyplývající z vnitřních vztahů pojišťovny, v souladu s účtováním vnitropodnikových výnosů, respektive vnitropodnikové výnosy, tj. výnosy vyplývající z vnitřních vztahů pojišťovny, v souladu s účtováním vnitropodnikových nákladů.

Český účetní standard č. 203

Pohledávky z operací přímého pojištění a z operací zajištění

1. Na účtech v účtové třídě 3 - Pohledávky, závazky a přechodné účty a účtových skupinách se účtuje o uvedených aktivech a pasivech.

2. V účtové skupině "Pohledávky z operací přímého pojištění a z operací zajištění" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položek E.I. a E. II. aktiv rozvahy a položek výkazu zisku a ztráty "Předepsané hrubé pojistné" a "Pojistné postoupené zajišťovatelům", popřípadě položek souvisejících. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro hrubou výši pojistného a podíl zajišťovatelů na něm, respektive z hlediska potřeby uvádění informací podle § 23 vyhlášky. Okamžikem uskutečnění účetního případu pro tyto pohledávky je okamžik uzavření pojistné smlouvy nebo zajišťovací smlouvy, nebo okamžik, který je na jejich základě definován pojišťovnou; to neplatí pro pojistné ze zákonných nesmluvních pojištění (např. zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců). Při zániku pojištění se provede storno pohledávky předepsaného hrubého pojistného a souvisejících účetních zápisů ve výši, na kterou nevznikl z titulu ukončené pojistné smlouvy nárok. Je-li pojišťovna povinna vrátit pojistníkovi zbývající část pojistného, účtuje se o této částce v den, kdy ji zjistila, jako o dluhu pojišťovny. Při operacích zajištění se mezi prvopojistitelem a zajišťovatelem vyúčtovávají položky, na nich se smluvní strany dohodnou v zajišťovací smlouvě; zpravidla půjde o podíl zajišťovatele na pojistném a pojistných plněních a o provizi pro prvopojistitele. V případě spolupojištění (souplejištění) v souladu s příslušnou smlouvou účtuje každý z pojistitelů pouze o svém podílu pohledávek a nákladů a výnosů na příslušných technických účtů, zpravidla neživotního pojištění. Na účtech této účtové skupiny se účtují pohledávky vyplývající ze vztahu pojišťovny k pojišťovacími zprostředkovatelům nebo zajišťovacími makléřům. Na účtech této účtové skupiny se dále účtuje o zákonném nesmluvním pojištění. Pojistitelé na účtech této účtové skupiny účtují také o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla podle zvláštního právního předpisu.

Český účetní standard č. 204

Předepsané hrubé pojistné

Předepsané hrubé pojistné se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky I.1.a) a II.1.a) výkazu zisku a ztráty. To znamená účtování v hrubé výši, tj. včetně podílu zajišťovatelů, ve prospěch příslušného účtu výnosů a souvztačně na vrub příslušného účtu pohledávek z operací přímého pojištění. Na vrub účtu pro předepsané hrubé pojistné se účtují zejména částky, které se od těchto výnosů odečítají v souladu s obsahovým vymezením uvedených položek. Pojistné postoupené zajišťovatelům se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky I.1.b) a II.1.b) výkazu zisku a ztráty, a to na vrub příslušného samostatného účtu výnosů a ve prospěch příslušného účtu závazků z operací zajištění. Postup účtování o uvedených výnosech musí umožnit zjistit informace o pojištění stanovené v § 23 vyhlášky.

Český účetní standard č. 205

Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění (včetně položky F. pasiv rozvahy)

1. V účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položek G.I. a G.II. pasiv rozvahy a položek výkazu zisku a ztráty "Náklady na pojistná plnění, očištěné od zajištění" a "Bonusy a slevy, očištěné od zajištění", popř. souvisejících. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro hrubou výši uvedených nákladů a podílu zajišťovatelů na nich, respektive kvůli potřebě sestavení konsolidované účetní závěrky pro dluhy vůči ovládaným osobám nebo osobám, ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv, a dále z hlediska skupin odvětví pojištění. Okamžikem uskutečnění účetního případu je okamžik uznání (stanovení) výše plnění (dluhu) z ohlášené pojistné události, který si definuje pojišťovna. Na účtech této účtové skupiny se účtují dluhy vyplývající ze vztahu pojišťovny k pojišťovacími zprostředkovatelům. Na účtech této účtové skupiny se dále účtují dluhy z investic jménem pojištěných (viz standard č. 211), nebo např. dluhy ze zbývajících částí pojistného, které je pojišťovna povinna vrátit pojistníkovi v souvislosti se zánikem pojištění. Pojistitelé na účtech této účtové skupiny účtují také o dluzích z uskutečněného (nastalého) ručení za dluhy Kanceláře podle zvláštního právního předpisu.

2. V účtové skupině "Depozita při pasivním zajištění" se účtuje v souladu s obsahem položky F. pasiv rozvahy. O těchto depozitech se účtuje tak, aby bylo možné zjistit jednotlivé typy depozit, zejména ta, kterou jsou cennými papíry.

Český účetní standard č. 206

Náklady na pojistná plnění

Náklady na pojistná plnění se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky I.4. a II.5. výkazu zisku a ztráty. To znamená účtování v hrubé výši, tj. včetně podílu zajišťovatelů, na vrub příslušného účtu nákladů a souvztažně ve prospěch příslušného účtu závazků z operací přímého pojištění. Ve prospěch účtu pro náklady na pojistná plnění se účtují zejména částky, které se od těchto nákladů odečítají v souladu s obsahovým vymezením uvedené položky I.4. a II.5. Postup účtování o nákladech na pojistná plnění musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. h) vyhlášky.

Český účetní standard č. 207

Technické rezervy v neživotním pojištění a v životním pojištění

1. V účtové skupině "Technické rezervy" se účtuje o těchto rezervách v souladu s obsahem souhrnné položky C. a položky D. pasiv rozvahy a položek výkazu zisku a ztráty "Ostatní technické náklady" a "Ostatní technické výnosy". Účty se doporučuje zřídit nejméně pro jednotlivé technické rezervy odvětví neživotního a životního pojištění. Při účtování o tvorbě a použití těchto rezerv se účtuje jednak o jejich hrubé výši a jednak o hodnotě zajištění. Dále se doporučuje členit účty tak, aby bylo možno zjistit

- 1.1. podíl zajišťovatele (nebo zajišťovatelů) na tvorbě a použití rezerv (hodnota zajištění),
- 1.2. převody nebo přechody rezerv v souvislosti s přírůstky nebo úbytky portfolia pojistného kmene,
- 1.3. změnu stavu příslušné rezervy.

2. Změna stavu rezervy se vypočte jako rozdíl mezi konečným a počátečním zůstatkem příslušné rezervy. Změna stavu (rozdíl) příslušné technické rezervy se vypočítává v hrubé výši a z toho hodnota zajištění.

3. Postup účtování o technických rezervách musí dále umožnit zjistit informace, které vyhláška požaduje uvést v příloze v účetní závěrce.

4. Rezerva na nezasloužené pojistné se považuje za formu časového rozlišení pojistného. Rezerva se vztahuje k předepsanému hrubému pojistnému a k hodnotě zajištění. Základními metodami tvorby této rezervy se rozumí metoda "pro rata temporis", eventuálně metoda "čtyřadvacetinová". Použít lze i jiné metody, kterými se dospěje k výsledkům odpovídajícím použití základních metod.

5. O rezervě na pojistná plnění nevyřízených pojistných událostí se účtuje dále tak, aby bylo možné zjistit

5.1. pojistná plnění z pojistných událostí hlášených do konce běžného účetního období, ale v běžném účetním období nezlikvidovaných,

5.2. pojistná plnění z pojistných událostí, které v běžném období vznikly, ale nebyly v tomto období hlášeny.

6. Pojistná plnění z pojistných událostí zlikvidovaných, ale v běžném účetním období neuhrazených představují dluh a účtuje se o na účtech účtové skupiny "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění".

Český účetní standard č. 208

Vlastní kapitál

1. Na účtech v účtové třídě 4 - Účty kapitálu a dlouhodobých závazků a účtových skupinách se účtuje v rámci standardu č. 208 o vlastním kapitálu.

2. V účtové skupině "Základní kapitál a kapitálové fondy" se účtuje v souladu s obsahem položek A.I. až A.IV. pasiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro základní kapitál a ostatní kapitálové fondy dále s členěním zejména na dary, dotace a oceňovací rozdíly při uplatnění reálné hodnoty (§ 29 vyhlášky).

3. V účtové skupině "Fondy ze zisku a výsledek hospodaření minulých účetních období" se účtuje v souladu s obsahem položek A.V. a A.VI. pasiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro rezervní fond popřípadě jiné fondy vytvářené podle zákona o obchodních korporacích, nerozdělený zisk nebo neuhrazenou ztrátu minulých účetních období.

4. V účtové skupině "Výsledek hospodaření" se účtuje v souladu s obsahem položky A.VII. pasiv rozvahy v souvislosti s rozdělením zisku po zdanění nebo vypořádáním ztráty za běžné účetní období, které jsou účetními případy následujícího účetního období.

Český účetní standard č. 209

Cizí kapitál a závazky, s výjimkou technických rezerv

(viz standard č. 207)

a položek F., G.I. a G.II. pasiv rozvahy (viz standard č. 205)

1. Na účtech v účtové třídě 4 - Účty kapitálu a dlouhodobých závazků a účtových skupinách se účtuje v rámci standardu č. 209 o cizím kapitálu a závazcích.

2. V účtové skupině "Rezervy" se účtuje v souladu s obsahem souhrnné položky E. a položek, které zahrnuje, pasiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro jednotlivé rezervy. Změna stavu rezervy se vypočte jako rozdíl mezi konečným a počátečním zůstatkem příslušné rezervy. Na účtech této účtové skupiny se neúčtuje o technických rezervách.

3. V účtové skupině "Dlouhodobé dluhy" se účtuje v souladu s obsahem položky G.V. s výjimkou podpoložky G.V.a), dále položek G.III. a G.IV. pasiv rozvahy a položek výkazu zisku a ztráty "Ostatní náklady" nebo "Mimořádné náklady". Účty se doporučuje zřídit nejméně pro úvěry od finančních institucí, vztahy z obchodní, výrobní nebo obdobné činnosti, návratné dotace, respektive kvůli potřebě sestavení konsolidované účetní závěrky pro dluhy vůči ovládaným osobám nebo osobám, ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv. O uvedených dluzích se doporučuje účtovat dále tak, aby bylo možné zjistit podřízená pasiva pro obsah položky B. pasiv rozvahy.

4. V účtové skupině "Ostatní dluhy" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky G.V. s výjimkou podpoložky G.V.a), dále položek G.III. a G.IV. pasiv rozvahy a položek výkazu zisku a ztráty "Ostatní náklady" nebo "Mimořádné náklady". Účty se doporučuje zřídit nejméně pro dluhy ze vztahů z obchodní, výrobní nebo obdobné činnosti nebo dluhy z emitovaných dluhopisů, respektive kvůli potřebě sestavení konsolidované účetní závěrky pro dluhy vůči ovládaným osobám nebo osobám, ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv. O uvedených dluzích se doporučuje účtovat dále tak, aby bylo možné zjistit podřízená pasiva v souladu s obsahovým vymezením položky B. pasiv rozvahy. Na účtech této účtové skupiny se účtuje rovněž o vlastních směnkách a akceptovaných cizích směnkách při jejich použití k úhradě dluhu a o eskontních úvěrech. Neúčtují se zde žádné dluhy z pojištění a zajištění.

Český účetní standard č. 210

Investice

1. Na účtech v účtové třídě 1 - Investice a účtových skupinách se účtuje o investicích v souladu s obsahovým vymezením souhrnné položky C. a položky D. aktiv rozvahy pojišťovny.

2. V účtové skupině "Pozemky a stavby popřípadě jiné věci nemovité," se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky C.I. aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit pro pozemky, stavby, respektive z hlediska potřeby uvádění informací v podpoložce C.I.a) aktiv rozvahy. Provozními investicemi (§ 10 odst. 2 vyhlášky) jsou zejména budova pojišťovny a pozemek, na kterém stojí. Ostatní věci nemovité, tj. ty, které pojišťovna využívá k jinému podnikání, se považují za neprovozní, například pronajímané věci nemovité. Dále se zde v souladu s § 10 odst. 2 vyhlášky účtuje o právu stavby a věcných právech k cizím věcem s výjimkou užívacích práv k pozemku a stavbě. Na účtech v této účtové skupině se účtuje i o případném příslušenství věcí nemovitých. Postup účtování o věcech nemovitých musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. a) vyhlášky.

3. V účtové skupině "Investice v podnikatelských seskupeních" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením souhrnné položky C.II. a položek, které zahrnuje, aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro dluhopisy a zápůjčky nebo úvěry v položkách C.II.2. a C.II.4., podíly v ovládaných osobách, podíly s podstatným vlivem, respektive z hlediska potřeby sestavení konsolidované účetní závěrky, Aktiva, o nichž se účtuje na účtech v této účtové skupině, nejsou primárně určena k obchodování na regulovaném trhu nebo k prodeji. Na účtech v této účtové skupině se neúčtují žádná aktiva, o nichž se účtuje v účtové skupině "Jiné investice". Pro vymezení nákladů souvisejících s pořízením cenných papírů platí § 30 odst. 2 vyhlášky.

4. V účtové skupině "Jiné investice" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením souhrnné položky C.III. a položek, které zahrnuje, aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro cenné papíry s proměnlivým výnosem (akcie a ostatní cenné papíry s proměnlivým výnosem, ostatní podíly), dluhové cenné papíry (dluhopisy a ostatní cenné papíry s pevným výnosem), investice v investičních sdruženích, ostatní zápůjčky nebo úvěry, depozita u finančních institucí, ostatní investice anebo zajišťovací deriváty. Není-li vyhláškou a těmito standardy stanoveno jinak, při účtování o zajišťovacích derivátech nebo jiných operacích s cennými papíry se přiměřeně použijí České účetní standardy č. 108 a 110 platné pro finanční instituce. Pro vymezení nákladů souvisejících s pořízením cenných papírů platí § 30 odst. 2 vyhlášky. Za investiční sdružení se považují zejména tzv. pojišťovací nebo zajišťovací pooly. Při zřizování účtů se dále bere v úvahu: a) v případě investičních sdružení i to, zda toto sdružení má právní subjektivitu či nikoliv, b) v případě cenných papírů i to, zda nejde o depozitum složené při aktivním zajištění. Aktiva, o nichž se účtuje na účtech v této účtové skupině, jsou primárně určena k obchodování na regulovaném trhu nebo k prodeji. Postup účtování o těchto aktivech musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. b) a c) vyhlášky.

5. V účtové skupině "Depozita při aktivním zajištění" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením stejnojmenné položky C.IV. aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit pro pohledávky zajišťovatele za jednotlivými prvopojistiteli, respektive podle charakteru

složených depozit.

6. Opravné položky podle § 32 odst. 3 vyhlášky u dluhopisů držených do splatnosti, které se neoceňují reálnou hodnotou a jsou vykazovány v položce „C.III.2.b) dluhopisy „OECD“ držené do splatnosti“, se účtují pouze v případě, že existuje riziko spojené s nespácením jmenovité hodnoty dluhopisu, výnosů z dluhopisu nebo obojího.

Český účetní standard č. 211

Investice v životním pojištění (položka D. aktiv rozvahy)

V účtové skupině "Investice v životním pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením stejnojmenné položky D. aktiv rozvahy. Jde např. o pohledávky ze smluv pojišťovny uzavřených s některým investičním fondem nebo o investice určené ke krytí závazků, a to ve prospěch uvedených osob. Účty se doporučuje zřídit podle charakteru investic. O těchto investicích nelze účtovat na jiných účtech účtové třídy 1, ani jiných účtových tříd.

Český účetní standard č. 212

Pořizovací náklady na pojistné smlouvy (včetně položky G.II. aktiv rozvahy, popřípadě položky C.IV. aktiv rozvahy)

1. Pořizovací náklady na pojistné smlouvy se účtují v souladu s obsahovým vymezením položek (podpoložek) I.7.a), I.7.b) a II.8.a), II.8.b) výkazu zisku a ztráty.

2. Pořizovací náklady na pojistné smlouvy se časově rozlišují jako komplexní náklady příštích období, nebo jako náklady příštích období, a to buď ve vztahu ke všem dotčeným pojistným smlouvám, nebo k jednotlivým těmto smlouvám. Uvedené pořizovací náklady se časově rozlišují

2.1. v neživotním pojištění postupy účtování odpovídajícími ustanovení § 30 odst. 1 vyhlášky,

2.2. v životním pojištění postupy účtování odpovídajícími ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky; v každém případě maximálně po dobu platnosti příslušné pojistné smlouvy. V případě použití tzv. zillmerování (technických rezerv) se o částku těchto pořizovacích nákladů sníží (odečte) tvorba rezervy pojistného životního pojištění pro danou pojistnou smlouvu. Tento účetní případ se zaúčtuje částečným stornem tvorby rezervy nebo se účtuje přímo o snížení tvorby technické rezervy. Postup účtování o zillmerování se nepovažuje za porušení zákazu vzájemného zúčtování. Případný přechodně záporný zůstatek technické rezervy (k jednotlivé pojistné smlouvě) vyplývající z uvedeného postupu účtování se nahradí nulou a vzniklý rozdíl se přeúčtuje na vrub příslušného přechodné účtu aktiv a ve prospěch příslušného účtu pořizovacích nákladů v souladu s § 35 vyhlášky. Vždy k prvnímu dni účetního období se zůstatek příslušného přechodné účtu aktiv zjištěný podle předchozí věty odúčtuje účetním zápisem na vrub příslušného účtu pořizovacích nákladů.

2.3. Změna stavu uvedených pořizovacích nákladů se vypočte jako rozdíl mezi konečným a počátečním zůstatkem příslušného účtu časového rozlišení.

3. Dále viz též k účtové skupině "Přechodné účty aktiv a pasiv" ve standardu č. 222.

Český účetní standard č. 213

Náklady a výnosy

Tento standard se vztahuje na náklady a výnosy Technického účtu k neživotnímu pojištění a Technického účtu k životnímu pojištění (s výjimkou standardů č. 204, 206 a 212) a na náklady a výnosy Netechnického účtu (s výjimkou položek III.9., III.14. a III.15. výkazu zisku a ztráty).

1. Náklady

1.1. Na účtech v účtové třídě 5 - Náklady a účtových skupinách se účtuje v souladu s obsahem I. Technického účtu k neživotnímu pojištění, II. Technického účtu k životnímu pojištění a III. Netechnického účtu a obsahovým vymezením položek, které zahrnují, výkazu zisku a ztráty. Náklady v účtové třídě 5 za účetní období se účtují zásadně časově rozlišené. Náklady, u nichž to vyplývá z obsahového vymezení příslušné položky, se účtují na účtech nákladů v hrubé výši; podíl zajišťovatelů na těchto nákladech se účtuje na samostatných účtech nákladů. Nevyplývá-li z těchto postupů účtování něco jiného, účtuje se o nákladech na pojištění a zajištění a o ostatních nákladech současně (souvztažně) jako o dlužích, a o podílech zajišťovatelů či ostatních částkách účtovaných ve prospěch příslušných účtů nákladů současně (souvztažně) jako o pohledávkách. Převody nákladů se řídí ustanovením § 21 vyhlášky. Postup účtování o nákladech musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. k) vyhlášky.

1.2. V účtové skupině "Technický účet k neživotnímu pojištění" se účtuje v souladu s obsahem výkazu zisku a ztráty v části I. Technický účet k neživotnímu pojištění a položek, které zahrnuje. V účtové skupině "Technický účet k životnímu pojištění" se účtuje v souladu s obsahem výkazu zisku a ztráty v části II. Technický účet k životnímu pojištění a položek, které zahrnuje.

1.3. V účtové skupině "Netechnický účet" se účtuje v souladu s obsahem výkazu zisku a ztráty v části III. Netechnický účet a položek, které zahrnuje, včetně nákladů, které nelze účtovat v části I. nebo II. výkazu zisku a ztráty. Na účtech této účtové skupiny se účtují náklady na investice v rámci neživotního pojištění.

1.4. Změna stavu rezervy za běžné účetní období se vypočte jako rozdíl mezi tvorbou a použitím příslušné rezervy. Změna stavu (rozdíl) příslušné technické rezervy se vypočítává v hrubé výši a z toho podíl zajišťovatelů. Tvorba technické rezervy se účtuje v hrubé výši, tj. včetně podílu zajišťovatelů, na vrub příslušného účtu nákladů v souladu s obsahovým vymezením položky "Ostatní technické náklady" (I.8. a II.11.) a ve prospěch účtu příslušné technické rezervy. Podíl zajišťovatelů na tvorbě technické rezervy se účtuje ve prospěch samostatných účtů nákladů (viz položka I.8. a II.11.) a na vrub účtu příslušné technické rezervy. Změna stavu technických rezerv se dále účtuje v souladu s obsahovým vymezením položek I.1.c), I.1.d), II.1.c), položkou I.9. a dále I.4.b), I.5., I.9. a II.5.b) a II.6. výkazu zisku a ztráty. Pojistitelé takto účtují také o tvorbě rezervy na ručení za dluhy Kanceláře. Dále viz též účtová skupina "Technické rezervy".

1.5. Bonusy a slevy se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky I.6. a II. 7. výkazu zisku a ztráty. To znamená účtování v hrubé výši, tj. včetně podílu zajišťovatelů, na vrub příslušného účtu nákladů a souvztažně ve prospěch příslušného účtu zpravidla závazků z operací přímého pojištění. Ve prospěch účtu pro náklady na pojistná plnění se účtují zejména

částky, které se od těchto nákladů odečítají v souladu s obsahem uvedených položek I.6. a II.7. Postup účtování o premiích a slevách musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. i) vyhlášky.

1.6. Správní režie se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky I:7.c) a II.8.c) výkazu zisku a ztráty. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro provize za obnovování pojistných smluv, správu pojistného kmene, náklady zajištění, nebo odpisy. O příslušných nákladech se jako o správní režii účtuje pouze v případě, že tyto nejsou účtovány jako pořizovací náklady na pojistné smlouvy, náklady na pojistná plnění, ostatní technické náklady nebo náklady na investice.

1.7. Náklady na investice se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky II.9. a III.5. výkazu zisku a ztráty. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro náklady spojené s realizací investic, náklady na správu investic, resp. náklady na investice umístěné v ovládaných osobách (potřeba sestavení konsolidované účetní závěrky). Nákladem na investice je i zůstatková cena při jejím vyřazení.

1.8. Úbytky hodnoty investic se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky II.10. výkazu zisku a ztráty, v případě investic v neživotním pojištění se tyto úbytky účtují v souladu s položkou III.5.b), respektive § 29 vyhlášky.

1.9. Ostatní technické náklady se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky I.8. a II.11. výkazu zisku a ztráty. Jako takové se účtují také pojistiteli vynaložené náklady z uskutečněného ručení za dluhy Kanceláře podle zvláštního právního předpisu.

1.10. Ostatní náklady se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky III.8. výkazu zisku a ztráty. Jako takové se účtují také pojistiteli vynaložené náklady na příspěvek Kanceláři podle zvláštního právního předpisu. Postup účtování o ostatních nákladech musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. k) vyhlášky.

1.11. Mimořádné náklady se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky II.11. výkazu zisku a ztráty.

2. Výnosy

2.1. Na účtech v účtové třídě 6 - Výnosy a účtových skupinách se účtuje v souladu s obsahem I. Technického účtu k neživotnímu pojištění, II. Technického účtu k životnímu pojištění a III. Netechnického účtu a položek, které zahrnují, výkazu zisku a ztráty. Výnosy v účtové třídě 6 za účetní období se účtují zásadně časově rozlišené. Výnosy, u nichž to vyplývá z obsahového vymezení příslušné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, se účtují na účtech výnosů v hrubé výši; podíl zajišťovatelů na těchto výnosech se účtuje na samostatných účtech výnosů. Nevyplývá-li z těchto postupů účtování něco jiného, účtuje se o předepsaném hrubém pojistném a ostatních výnosech současně (souvztažně) jako o pohledávkách, a o podílech zajišťovatelů či ostatních částkách účtovaných na vrub příslušných účtů výnosů současně (souvztažně) jako o dlužích. Převody výnosů se řídí ustanovením § 21 vyhlášky.

2.2. V účtové skupině "Technický účet k neživotnímu pojištění" se účtuje v souladu s obsahem výkazu zisku a ztráty v části I. Technický účet k neživotnímu pojištění a položek, které zahrnuje. V účtové skupině "Technický účet k životnímu pojištění" se účtuje v souladu s obsahem výkazu zisku a ztráty v části II. Technický účet k životnímu pojištění a položek, které zahrnuje.

2.3. V účtové skupině "Netechnický účet" se účtuje v souladu s obsahem výkazu zisku a ztráty v části III. Netechnický účet a položek, které zahrnuje, včetně výnosů, které nelze účtovat v části I. nebo II. výkazu zisku a ztráty. Na účtech této účtové skupiny se účtují výnosy z investic v rámci neživotního pojištění.

2.4. Změna stavu rezervy za jedno běžné účetní období se vypočte jako rozdíl mezi tvorbou a použitím příslušné rezervy. Změna stavu (rozdíl) příslušné technické rezervy se vypočítává v hrubé výši a z toho podíl zajišťovatelů. To znamená účtování v hrubé výši, tj. včetně podílu zajišťovatelů, ve prospěch příslušného účtu výnosů a na vrub účtu příslušné technické rezervy. Použití technických rezerv se účtuje v hrubé výši, tj. včetně podílu zajišťovatelů, ve prospěch příslušného účtu výnosů v souladu s obsahovým vymezením položky "Ostatní technické výnosy" (I.3. a II.4.) a na vrub účtu příslušné technické rezervy. Podíl zajišťovatelů na technických rezervách se účtuje na vrub samostatných účtů výnosů (viz položka I.3 a II.4) a ve prospěch účtu příslušné technické rezervy. Změna stavu technických rezerv se dále účtuje v souladu s obsahovým vymezením položek I.1.c), I.1.d), II.1.c), položkou I.9. a dále I.4.b), I.5., I.9. a II.5.b) a II.6. výkazu zisku a ztráty. Pojistitelé takto účtují také o použití rezervy na ručení za dluhy Kanceláře. Dále viz též účtová skupina "Technické rezervy".

2.5. Převedené výnosy z finančního umístění (investic) a jejich převody se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky I.2., II.12., III.4. a III.6. výkazu zisku a ztráty.

2.6. Ostatní technické výnosy se účtují v souladu s obsahovým vymezením položek I.3. a II.4 výkazu zisku a ztráty.

2.7. Provize od zajišťovatelů a podíly na ziscích se účtují ve prospěch příslušných účtů výnosů v souladu s položkou (podpoložkou) I.7.d) a II.8.d). a souvztačně na vrub příslušného účtu pohledávek. Postoupení příslušných částek se účtuje na vrub samostatných účtů výnosů a ve prospěch příslušného účtu závazků. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro o výnosové provize od zajišťovatelů, podíly na ziscích. Postup účtování o uvedených výnosech musí umožnit zjistit informace o pojištění stanovené v § 23 odst. 8 či jiné uváděné v příloze v účetní závěrce podle vyhlášky.

2.8. Výnosy z investic se účtují v souladu s obsahovým vymezením položek II.2. a III.3. výkazu zisku a ztráty. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro výnosy z realizace finančního umístění (investic), výnosy z věcí nemovitých, resp. výnosy z investic, které pocházejí z ovládaných osob (potřeba sestavení konsolidované účetní závěrky).

2.9. Přírůstky hodnoty investic se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky II.3. výkazu zisku a ztráty, v případě investic v neživotním pojištění se tyto přírůstky účtují v souladu s položkou III.3.c), respektive § 29 vyhlášky.

2.10. Ostatní výnosy se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky III.7. výkazu zisku a ztráty.

2.11. Mimořádné výnosy se účtují v souladu s obsahovým vymezením položky III.12. výkazu zisku a ztráty.

Český účetní standard č. 214

Pojišťování vývozních úvěrových rizik se státní podporou u exportních pojišťoven

1. Exportní pojišťovna v souladu s § 7 vyhlášky postupuje při účtování účetních případů, vyplývajících z pojišťování vývozních úvěrových rizik se státní podporou, kromě ostatních standardů pro pojišťovny také podle následujících ustanovení.

2. Postup účtování o technických rezervách, jejich tvorbě a použití musí umožnit zjistit jejich části určené pro pojišťování podle odstavce 1.

3. Fondy pojišťovny a dotace do nich ze státního rozpočtu se účtují v souladu s § 7 odst. 2 vyhlášky. Použití dotace se účtuje na vrub příslušného účtu ostatních kapitálových fondů v účtové skupině "Základní kapitál a kapitálové fondy" a ve prospěch účtu příslušného účtu v účtové skupině "Výsledek hospodaření".

4. Použití výsledku hospodaření (zisku) na úhradu dluhů z pojištění podle odstavce 1 se účtuje na vrub příslušného účtu v účtové skupině "Fondy ze zisku a výsledek hospodaření minulých účetních období" a ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině "Výsledek hospodaření".

5. U pohledávek souvisejících s pojistnými produkty exportní pojišťovny v souladu § 7 odst. 3 vyhlášky se postupuje následovně:

5.1. Pohledávka pojištěného postoupená podle § 1879 občanského zákoníku je převedena do aktiv exportní pojišťovny ještě před vyplacením pojistného plnění. Veškeré účetní případy o těchto pohledávkách se účtují na příslušných účtech účtových skupin Netechnického účtu.

5.2. V případě, kdy předpokládaná výše nákladů na vymožení pohledávky je nižší než její jmenovitá hodnota, účtuje se o postoupené pohledávce v pořizovací ceně, kterou je dohodnutá výše pohledávky uvedená ve smlouvě o postoupení mezi pojistitelem a pojištěným. V tomto případě je výše pohledávky odvozena, v závislosti na reálnosti jejího vymožení, ze jmenovité hodnoty pohledávky snížené o předpokládané náklady exportní pojišťovny na její vymožení. O postoupené pohledávce se účtuje na vrub příslušného účtu v účtové skupině "Ostatní pohledávky" a ve prospěch příslušného účtu ostatních výnosů. Na tyto pohledávky lze vytvářet opravné položky.

5.3. V případě, kdy předpokládaná výše nákladů na vymožení pohledávky dosahují nebo jsou vyšší než její jmenovitá hodnota, účtuje se o postoupené pohledávce ve jmenovité hodnotě, upravené v souladu se smlouvou o postoupení pohledávky mezi pojistitelem a pojištěným. V tomto případě se pohledávka upravuje, maximálně do výše jmenovité hodnoty, o předpokládané náklady exportní pojišťovny na vymožení, a o nevyplacené náklady na pojistná plnění; stejně postupuje exportní pojišťovna při účtování o dluhu vůči pojištěnému - viz dále bod 5.5.

5.4. O vymožené pohledávce (viz bod 5.2.) nebo její části se neúčtuje na účtu pro náklady na pojistná plnění, ale ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině "Ostatní pohledávky". O nevymožené části pohledávky se účtuje rovněž ve prospěch příslušného účtu ostatních pohledávek a na vrub příslušného účtu ostatních nákladů společně s náklady na vymáhání pohledávky.

5.5. O vymožené pohledávce (viz bod 5.3.) nebo její části se neúčtuje na účtu pro náklady na pojistná plnění, ale ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině "Ostatní výnosy".

5.6. V případě vzniku dluhu vůči pojištěnému (v souvislosti převodem pohledávky podle § 1879 občanského zákoníku) se o tomto účtuje ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině "Ostatní závazky" a ve prospěch příslušného účtu ostatních nákladů.

6. Při postoupení práva na náhradu škody podle § 2820 občanského zákoníku, se postupuje následovně:

6.1. U pohledávek vymožených před vyplacením pojistného plnění se účtuje o vzniklém dluhu vůči pojištěnému na vrub příslušného účtu pro náklady na pojistná plnění a ve prospěch příslušného účtu závazků v účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění". Závazek se ocení ve výši pojistného plnění sníženého o náklady spojené vymáháním pohledávky.

6.2. U pohledávek vymožených po vyplacení pojistného plnění, kde ze smlouvy o postoupení práva vyplývá dluh vůči pojištěnému z vymožené pohledávky (dluh z titulu vymožení nad rámec vyplaceného pojistného plnění podle § 2820 občanského zákoníku) se účtuje o vzniklém dluhu vůči pojištěnému ve prospěch příslušného účtu závazků v účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění" a na vrub příslušného účtu ostatních technických nákladů, na němž se účtují i náklady spojené s vymáháním pohledávky. Dluh se ocení ve výši vymožené částky pohledávky upravené o vyplacené pojistné plnění a o náklady spojené vymáháním pohledávky. O vymožené pohledávce nebo její části (§ 33 zákona o pojistné smlouvě) se účtuje ve prospěch příslušného účtu pro ostatní technické výnosy. Součástí aktiv korporace se stává pouze příjem z vymožené pohledávky nebo její části. Veškeré účetní případy o těchto pohledávkách se účtují na příslušných účtech účtových skupin Technický účet neživotního pojištění. Práva k pohledávce podle § 33 zákona o pojistné smlouvě jsou účtována ve jmenovité hodnotě pohledávky na příslušném účtu v účtové skupině "Podrozvahové účty".

Český účetní standard č. 215

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla u České kanceláře pojistitelů (Garanční fond, hraniční pojištění, jiná činnost Kanceláře)

1. V účtové skupině "Financování pojištění odpovědnosti (Garanční fond Kanceláře)" se účtuje v souladu s obsahem položky G.VI. pasiv rozvahy a zvláštními ustanoveními pro Kancelář v § 8 vyhlášky. Účty se doporučuje zřídit v souladu s obsahem uvedené položky pasiv rozvahy a uvedených zvláštních ustanovení a dále členit nejméně pro hraniční pojištění nebo jednotlivé zdroje tvorby a použití fondu.

2. Kancelář v souladu s § 8 vyhlášky postupuje při účtování účetních případů kromě výše uvedených postupů účtování (standardů) také podle následujících ustanovení.

3. V účtové skupině "Financování pojištění odpovědnosti (Garanční fond Kanceláře)" se účtuje v souladu s obsahem položky G.VI. pasiv rozvahy. Účet pro Garanční fond Kanceláře se doporučuje členit nejméně na hraniční pojištění a jednotlivé tituly tvorby a použití fondu.

4. Náklady na plnění poskytovaná z Garančního fondu se člení a účtují v souladu s § 24 odst. 2 a § 29 odst. 1 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.

5. O tvorbě a použití technických rezerv na plnění závazků podle § 24 odst. 2 a § 29 odst. 1 se účtuje v členění odpovídajícím těmto závazkům, nejde-li o účetní případy týkající se Garančního fondu.

6. Výsledek hospodaření za minulé účetní období Kancelář zúčtuje s Garančním fondem.

7. V účtové skupině „Fond zábrany škod“ se účtuje v souladu s ustanovením § 8a vyhlášky a položkou G.VII. pasiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro příspěvky členů Kanceláře a jiné položky tvorby fondu nebo použití fondu.

Český účetní standard č. 216

Zákonné pojištění (např. § 29 zákona č. 168/1999 Sb., zákon č. 266/2006 Sb., popřípadě další případy)

1. Účtování Kanceláře

1.1. Kancelář při účtování o zákonném pojištění postupuje kromě výše uvedených postupů účtování také podle následujících ustanovení. Při účtování účetních případů zákonného pojištění platí rovněž zákaz vzájemného zúčtování v souladu s § 35 vyhlášky.

1.2. Z převodu zůstatku příslušné technické rezervy České pojišťovny vzniká Kanceláři pohledávka, o níž účtuje na příslušném účtu v účtové skupině "Pohledávky z operací přímého pojištění a z operací zajištění". Případná tvorba tohoto fondu z titulu zákonného pojištění v období po uvedeném převodu se účtuje obdobně jako tvorba z titulu zaplaceného pojistného hraničního pojištění.

1.3. Z vyúčtování nákladů České pojišťovny vzniká Kanceláři dluh, o němž účtuje na příslušném účtu v účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění" a souvztažně na příslušný účet nákladů. Vznik tohoto závazku představuje titul použití technických rezerv. V případě, že z uvedeného vyúčtování vznikne pohledávka, postupuje se podle odstavce 2. Je-li součástí vyúčtování i provize vyúčtovaná Českou pojišťovnou za činnost týkající se zákonného pojištění, je tato provize u Kanceláře nákladem.

2. Účtování České pojišťovny, a. s.

2.1. Česká pojišťovna při účtování o zákonném pojištění postupuje kromě výše uvedených postupů účtování také podle následujících ustanovení.

2.2. Převod zůstatku příslušné technické rezervy, po odpočtu výplat pojistných plnění (úhrad dluhů vůči pojištěným) ze zákonného pojištění od 1. ledna 2000 do data převodu technické rezervy, účtuje Česká pojišťovna na vrub účtu příslušné technické rezervy a jako dluh ve prospěch příslušného účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění". Tento dluh uhradí Kanceláři.

2.3. Česká pojišťovna dále (po 1. lednu 2 000) účtuje

2.3.1. o ohlášení pojistné události (škody) ze zákonného pojištění ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině "Podrozvahové účty",

2.3.2. o uznání výše pojistného plnění (dluhu) z ohlášené pojistné události ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění" a souvztažně na vrub příslušného účtu v účtové skupině "Pohledávky z operací přímého pojištění a z operací zajištění", stejně účtuje snížení tohoto dluhu (např. o regresy); současně odúčtuje z uvedeného podrozvahového účtu ohlášenou pojistnou událost (uplatněný nárok poškozeného),

2.3.3. o výplatě pojistného plnění (splnění dluhu) na vrub příslušného účtu v účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění",

2.3.4. při vyúčtování zákonného pojištění s Kanceláří zaúčtuje Česká pojišťovna výsledný rozdíl podle jeho povahy ve prospěch příslušného účtu v účtové skupině "Závazky z operací přímého pojištění a z operací zajištění" nebo na vrub příslušného účtu v účtové skupině "Pohledávky z operací přímého pojištění a z operací zajištění".

Český účetní standard č. 217

Dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek (s výjimkou věcí nemovitých - viz standard č. 210)

1. Na účtech v účtové třídě 2 - Majetek a účtových skupinách se účtuje o majetku a jiných aktivech pojišťovny, který není součástí investic v účtové třídě 1.

2. Pro vymezení nákladů souvisejících s pořízením dlouhodobého majetku platí § 31 odst. 1 vyhlášky, není-li vyhláškou a těmito standardy stanoveno jinak, při účtování o dlouhodobém majetku, včetně ČÚS č. 210, se přiměřeně použije Český účetní standard č. 013 platný pro podnikatele.

3. V účtové skupině "Dlouhodobý nehmotný majetek" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky B. aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro software, ocenitelná práva, ostatní nehmotný majetek (např. výsledky výzkumu a vývoje), respektive z hlediska potřeby uvádění informací v podpoložce B.b) aktiv rozvahy. O opravných položkách a odpisech se účtuje postupy v souladu s § 32 a 33 vyhlášky. 3. V účtové skupině "Dlouhodobý hmotný majetek" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky F.I. aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro věci movité (např. stroje, přístroje a zařízení, jejich části a součásti, dopravní prostředky, nástroje a jiný inventář). Třídění hmotného majetku se provádí podle standardních klasifikací Českého statistického úřadu. Na účtech v této účtové skupině se účtuje i o příslušenství movitých věcí, nebo zvířatech, nejsou-li zásobami. O opravných položkách a odpisech se účtuje postupy v souladu s § 32 a 33 vyhlášky.

4. V účtové skupině "Pořízení majetku" se účtuje o aktivech v souladu s obsahovým vymezením položky F.I. aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro pořízení věcí nemovitých (investice) nebo věcí movitých (dlouhodobý hmotný majetek).

5. Účtování o vyřazení majetku, ať již v účtové třídě 2 nebo účtové třídě 1, se provede postupy, které odpovídají způsobu jeho vyřazení (prodej, likvidace, bezúplatný převod, škoda apod.). Co se týče majetku v účtové třídě 1 účtuje se v souladu s obsahovým vymezením položky II.9., popř. položky II.2. výkazu zisku a ztráty. Co se týče majetku v účtové třídě 2 účtuje se v souladu s obsahovým vymezením položky III.5., popř. položky III.3. výkazu zisku a ztráty. Ustanovení odstavců 2 a 3 zde platí.

Český účetní standard č. 218

Ostatní aktiva (zásoby aj., hotovost na účtech a v pokladně, dlužníci/pohledávky s výjimkou standardu č. 203)

1. V účtové skupině "Ostatní aktiva" se účtuje v souladu s obsahem položky F.IV. aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro zásoby, o nichž se účtuje pouze při inventarizaci následujícími dvěma postupy.

2. Pro vymezení nákladů souvisejících s pořízením zásob platí § 31 odst. 1 vyhlášky, není-li vyhláškou a těmito standardy stanoveno jinak, při účtování o pořízení zásob se s výjimkou následujících bodů 3. a 4. přiměřeně použije Český účetní standard č. 015 platný pro podnikatele.

3. Pořízení zásob v průběhu běžného účetního období se účtuje přímo na vrub nákladů. Počáteční zůstatek (skutečný stav zásob zjištěný inventurou za minulé účetní období) se na počátku následujícího (běžného) účetního období odúčtuje z účtu zásob na vrub účtu ostatních nákladů. Skutečný stav zásob zjištěný inventurou za běžné účetní období se účtuje ve prospěch účtu ostatních nákladů a na vrub účtu zásob. Přitom se zaúčtuje případné přechodné snížení hodnoty zásob zjištěné při inventarizaci jako rozdíl mezi jejich oceněním k okamžiku uskutečnění účetního případu a oceněním zásob při inventuře. Trvalé snížení hodnoty zásob se zaúčtuje na vrub nákladů jako škoda.

4. Významné položky zásob mohou být účtovány jako náklady příštích období. Pořízení zásob v průběhu běžného účetního období se účtuje na vrub příslušného účtu časového rozlišení a ve prospěch účtu závazků (ze vztahů z obchodní, výrobní nebo obdobné činnosti). Při inventarizaci se rozdíl mezi skutečným stavem zásob zjištěným inventurou a stavem příslušného účtu časového rozlišení, který představuje spotřebu zásob, zaúčtuje na vrub účtu ostatních nákladů a ve prospěch příslušného účtu časového rozlišení. Postup účtování o těchto aktivech musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. d) vyhlášky.

5. V účtové skupině "Hotovost na účtech u finančních institucí a hotovost v pokladně, jiný finanční majetek" se účtuje v souladu s obsahem položky F.II. aktiv rozvahy. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro uvedené typy hotovostí a peníze na cestě. Při zřizování účtů pro hotovost se dále bere v úvahu i to, zda jde o tuzemskou měnu (Kč) nebo cizí měny. Peníze na cestě představují vyrovnání časového nesouladu mezi příjmem (výdejem) peněz v pokladně a účty u finančních institucí nebo mezi těmito účty navzájem. Na účtech v této účtové skupině se neúčtují depozita u finančních institucí, která jsou součástí investic.

6. Na účtech v účtové třídě 3 - Pohledávky, závazky a přechodné účty a účtových skupinách se účtuje o uvedených aktivech a pasivech. Toto ustanovení platí i pro standard č. 212 bod 4.

7. Pro vymezení nákladů souvisejících s pořízením pohledávek platí § 31 odst. 1 vyhlášky, není-li vyhláškou a těmito standardy stanoveno jinak, při účtování o pořízení pohledávek se přiměřeně použije Český účetní standard č. 017 platný pro podnikatele.

8. V účtové skupině "Ostatní pohledávky" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položek A. a E.III. aktiv rozvahy a položek výkazu zisku a ztráty "Ostatní

výnosy" a "Mimořádné výnosy", popřípadě souvisejících. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro pohledávky za upisovateli (akcionáři) základního kapitálu nebo pro pohledávky ze vztahů z obchodní, výrobní nebo obdobné činnosti, respektive kvůli potřebě sestavení konsolidované účetní závěrky pro pohledávky za ovládanými osobami nebo osobami, ve kterých má účetní jednotka podstatný vliv. Na účtech této účtové skupiny se účtuje rovněž o cizích směnkách a cizích směnkách na vlastní řad a eskontování pohledávek. Neúčtují se zde žádné pohledávky z pojištění a zajištění.

Český účetní standard č. 219

Inventarizační rozdíly

1. Inventarizační rozdíly definuje § 30 odst. 10 zákona. V případech, kdy skutečný stav je nižší než stav v účetnictví rozdíl se dále posuzuje zejména podle příslušných ustanovení občanského zákoníku, nebo zákoníku práce o odpovědnosti za škodu. V případech, kdy skutečný stav je vyšší než stav v účetnictví rozdíl se dále posuzuje mimo jiné v souladu s příslušnými ustanoveními občanského zákoníku o věci ztracené, skryté, opuštěné, bezdůvodném obohacení. Uvedené rozdíly se účtují v souladu s ustanovením § 30 odst. 11 zákona o účetnictví jako mimořádné náklady (položka III.11. výkazu zisku a ztráty), popř. mimořádné výnosy (položka III.12. výkazu zisku a ztráty) s výjimkou

1.1. chybějících cenných papírů, kdy je nutno úbytek z tohoto titulu účtovat jako "Cenné papíry v umořovacím řízení" a zahájit umořovací řízení,

1.2. dlouhodobého nehmotného majetku a dlouhodobého hmotného majetku nově zjištěného a v účetnictví dosud nezaúčtovaného, který se zaúčtuje na vrub příslušného účtu majetku a ve prospěch účtu opravek, v případě neodpisovaného majetku ve prospěch účtu ostatní kapitálové fondy.

Český účetní standard č. 220

Zúčtování daní a dotací (včetně položek III.9., III.14. a III.15. výkazu zisku a ztráty) - daň z příjmů, odložená daň, daň z přidané hodnoty aj. nepřímé daně

1. V účtové skupině "Zúčtování daní a dotací" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky G.V. pasiv rozvahy a především podpoložky G.V.a), pokud se týká daňových dluhů, a položek výkazu zisku a ztráty III.9., III.14., III.15. a položky "Ostatní náklady". Účty se doporučuje zřídit nejméně pro zúčtování daní nebo dotací. Účtuje se zde daně z příjmů (včetně daní, jejichž platbu zajišťuje pojišťovna jako plátce srážkou ve vztahu k třetí osobě) a jiné přímé daně (daň z nabytí nemovitých věcí, silniční daň). Účtují se zde i daň z přidané hodnoty (platby včetně záloh, nárok na vrácení daní) a jiné nepřímé daně (v závislosti na charakteru zdanitelného plnění, tj. vlastní potřeba pojišťovny, bezplatné plnění ve prospěch třetích osob, vznik škody) a poplatky placené pojišťovnou. O dani z příjmů, resp. odložené dani se účtuje postupem odpovídajícím závazkové metodě (§ 36 vyhlášky). V této účtové skupině na účtech pro dotace se účtuje o příjmu dotací ve prospěch těchto účtů souvztažně na vrub účtu hotovosti na účtech u finančních institucí (viz položka F.II. aktiv rozvahy). O oprávněných nárocích na dotace se účtuje na vrub příslušného účtu pro dotace, které jsou v zásadě určeny

1.1. na pořízení majetku nebo jinak rozvahově a tehdy je souvztažným účet ostatních kapitálových fondů v účtové skupině "Základní kapitál a kapitálové fondy",

1.2. na úhradu nákladů nebo jinak výsledkově a tehdy je souvztažným účet ostatních výnosů v účtové skupině "Netechnický účet".

2. Poplatky se účtují ve prospěch účtu pro poplatky v této účtové skupině a souvztažně s účtem ostatních nákladů v účtové skupině "Netechnický účet".

3. Při účtování o dani z přidané hodnoty (DPH) se postupuje podle tohoto bodu s přihlédnutím k ustanovením zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a metodice Finanční správy uveřejňované na www.financnisprava.cz.

Český účetní standard č. 221

Ostatní zúčtovací vztahy (zaměstnanci, instituce sociálního zabezpečení nebo zdravotního pojištění, popřípadě jiné s výjimkou standardu č. 220)

V účtové skupině "Zaměstnanci, zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položky G.V. pasiv rozvahy, zejména podpoložky G.V.a) s výjimkou daňových dluhů, a položky výkazu zisku a ztráty "Ostatní náklady". Účty se doporučuje zřídit nejméně pro zúčtování se zaměstnanci nebo s uvedenými institucemi, resp. pro sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění, popřípadě pohledávek za zaměstnanci. Na účtech této účtové skupiny se účtuje také o dluzích pojišťovny z vkladů přijatých od vlastních zaměstnanců.

Český účetní standard č. 222

Přechodné účty aktiv a pasiv (s výjimkou odložených pořizovaných nákladů na pojistné smlouvy - viz standard č. 212)

1. V účtové skupině "Přechodné účty aktiv a pasiv" se účtuje v souladu s obsahovým vymezením položek rozvahy G. aktiv nebo H. pasiv a souvisejících položek výkazu zisku a ztráty. Účty se doporučuje zřídit nejméně pro odložené pořizovací náklady na pojistné smlouvy, popřípadě jiné typy časového rozlišení nebo pro dohadné položky. Účetní případy, které se týkají pouze jednoho běžného účetního období se časově nerozlišují. Časové rozlišení není nutno používat v případech, kdy jde a) o nevýznamné částky, jejichž ponecháním v nákladech či výnosech bez časového rozlišení není dotčen účel časového rozlišení a pojišťovna tím nesleduje záměrné upravování výsledku hospodaření, b) o pravidelně se opakující výdaje, popřípadě příjmy. Časové rozlišení pořizovacích nákladů na pojistné smlouvy a ostatních účetních případů časového rozlišení pojištění a zajištění se provádí v každém případě, není-li stanoveno jinak (viz § 8 odst. 2 vyhlášky). Postup účtování o těchto aktivech musí dále umožnit zjistit informace stanovené v § 22 odst. 1 písm. g) vyhlášky.

2. Pokud jde o náklady příštích období, zúčtují se ve prospěch příslušného přechodného účtu aktiv a na vrub příslušného účtu nákladů nejpozději do čtyř let od jejich vzniku, tj. od okamžiku zaúčtování posledních výdajů týkajících se příslušného účetního případu časového rozlišení. O daných účetních případech lze účtovat i jako o komplexních nákladech příštích období. Ustanovení první věty o době zúčtování neplatí v případě účtování o

2.1. zásobách, o nichž je účtováno jako o nákladech příštích období (viz účtová třída 2 a účtová skupina "Ostatní aktiva"),

2.2. nájemném včetně leasingového nájemného, které se zúčtovává do nákladů po dobu, na kterou bylo nájemné zapláceno předem,

2.3. pořizovacích nákladech na pojistné smlouvy, viz standard č. 212.

Český účetní standard č. 223

Konsolidace účetní závěrky

1. Obecné ustanovení

Není-li vyhláškou a těmito standardy v předchozích ustanoveních stanoveno jinak, při konsolidaci účetní závěrky se přiměřeně použije Český účetní standard č. 020 platný pro podnikatele.

2. Zvláštní ustanovení

2.1. K § 38 odst. 2 vyhlášky se uvede informace o tom, jde-li o konsolidující účetní jednotku podle uvedeného ustanovení.

2.2. Dalšími operacemi, kterých se týká vyloučení podle § 39 odst. 8 až 10 vyhlášky, jsou vzájemné pohledávky a dluhy a náklady a výnosy při operacích zajištění.

2.3. V příloze v konsolidované účetní závěrce se uvede v souladu s § 43 odst. 1 vyhlášky informace o pojistném a k tomu o pohledávkách a dluzích z operací přímého pojištění i po lhůtě splatnosti, pohledávkách a závazcích ze zajišťovací činnosti, a dále i informace o použité metodě výpočtu výše technických rezerv.